אחרי תשפ"ד

אשי ישראל

השיעור השבועי מפי מורינו
הרה"צ רבי יצחק לעזער שליט"א
בעל מחבר - תוך הנחל ושיחות מוהרא"ש

גיליון תי"ד

ניתן להאזין לשיעור בכל יום רביעי בשעה 22:10 בטלפון:077-2612984 שלוחה 9

חסדי ה' יתברך, אנחנו אוחזים ב**פרשת אחרי** – שבת שאחר חג הפסח, שבה יש המשכה של החג, וכמו שנקראת בפי העולם [בלשון אידיש]: "**שַׁבָּת 'נָאךְ' פֶּסַח**" – בשבת זו יש 'עֲדַיִן' קשר לפסח, ושבת זו קיבלה כינוי קדוש: '**שַׁבָּת מַפְתְּחוֹת**' [באידיש רְגִילִין לומר '**שְׁלִיסֶל שַׁבָּת**' – 'שבת מפתחות'], ורגיל בפי העולם שזה מסוגל לפרנסה, שזה ענין ה'מפתח' – מפתח של פרנסה.

ועלינו להתבונן מעט בפרשת השבוע, ובכך יאיר לנו עוד מובן בעניין ה'מפתחות' של שבת זו:

אם מתבוננים בפרשת זו – **פרשת אחרי** – רואים שהיא חידוש נפלא מאד, כי הרי רוב הפרשה עוסקת בעניין יום הכיפורים – כל הלכותיו וסדר יומו, ועל זה בנויה כל מסכת יומא העוסקת בענייני יו"כ – עבודת הכהן גדול והכנתו לכך, הכניסה לקדש הקדשים, חמשת העינויים לכל אחד מישראל, את הכל למדים מפרשת השבוע, ולכאורה לא מובן מדוע זה נכנס דוקא פה.

את ספר ויקרא התחלנו עם כל ענייני הקרבת הקרבנות, ואח"כ פרשת צו – ענייני המנחות, ולאחריו פרשת שמיני – "וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי", שזה היה ר"ח ניסן [ומאד מתאים לימים אלו], ואח"כ יש את פרשיות תזריע ומצורע מחמת שבפרשת שמיני מבואר ענייני החיות הטהורות ושאינן טהורות – ממילא עבר לטהרת האדם (כמבואר ברש"י שם), אבל מה נכנס עתה ענין של "**עבודת יום הכיפורים**"?

מתחילה הפרשה: "**וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אַהֲרֹן בְּקָרְבָתָם לִפְנֵי ה' וַיָּמֻתוּ**", והוא המשך להכתוב בפרשת שמיני, ששני בני אהרן נפטרו בר"ח ניסן, א"כ הפסוק הראשון של הפרשה מובן ענייננו כאן, כי הוא המשך של הכתוב שם, אבל לכאורה לא מובן מה נכנס אח"כ שהתורה

ממשיכה לומר: "**וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן אָחִיךָ וְאַל יָבֹא בְכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ מִבֵּית לַפָּרֹכֶת אֶל פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל הָאָרֹן וְלֹא יָמוּת**", ואומר רש"י שזאת מחמת הפגם של נדב ואביהוא, שהם נכנסו בר"ח ניסן להקריב קטורת "**אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם**" – הם לא קיבלו ציווי על כך, אלא עשו מעצמם.

ומובא בדברי חכמינו הקדושים כמה וכמה דברים מדוע הם נפטרו, כגון: 'שתויי יין נכנסו למשכן' – והרי אסור לכהן לעשות את עבודת ביהמ"ק כשהוא שתוי. 'הורו הלכה בפני רבם', וכן 'לא נטלו עצה זה מזה', וגם מחמת שלא התחתנו ולא היה להם ילדים. יש רשימה שלימה של סיבות – הן במדרש והן בזוהר – מה היה הפגם שלהם.

וכשמדברים מדברים אלו חשוב להדגיש: אנחנו מדברים פה מצדיקים קדושי עליון שאין לנו שום השגה בהם, בניו של אהרן הכהן [ובזוה"ק מפליג מאד בשבחם], עכ"ז כדי לשבר את האוזן, וכדי שנוציא מזה לימוד חי בשבילנו, התורה הקדושה אומרת את כל זאת.

ואכן, לא כתוב בתורה בפירוש את כל הנ"ל לעניין פטירת נדב ואביהוא, אלא רק שהקטירו קטורת "אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם", אך חכמינו הקדושים מלמדים אותנו את הטעמים לכך, וזה יובן מאד עפ"י מה שהתורה הקדושה אומרת לגבם: "**בְּקָרְבָתָם לִפְנֵי ה' וַיָּמֻתוּ**" – הם התקרבו אל הקב"ה, וקרה מה שקרה. כלומר, **הם זכו להתקרבות אל הקב"ה, אבל כנראה לא בדיוק במידה הנכונה...**

ועל זה הפסוק מיד אומר, שאהרן הכהן הגדול לא יבוא בעת עת אל הקודש – "**וְאַל יָבֹא בְכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ**", כדי "**וְלֹא יָמוּת**" ח"ו, אלא מאי? "**בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ**" – מתי אהרן הכהן 'כן' יכול לבוא? "**בְּפַר בֶּן בָּקָר לְחַטָּאת**" וגו', ובזה מתחיל את כל ענייני יום כיפור, שפעם אחת בשנה מותר לאהרן הכהן להיכנס 'לפני ולפנים' – לקדש הקדשים, ויעשה שם את כל הסדר של יוה"כ, ו"**בזאת**" הוא יכול לגשת ולהיכנס, ועל זה התורה הקדושה כותבת לנו את כל העבודה של יוה"כ, כדי ללמד ולהראות לנו: "**ככה נכנסים אל תוך הקודש, ולא כמו שנכנסו נדב ואביהוא – שלא בציווי ה'**".

עלינו להתבונן: מהו כל הלימוד מזה בשבילנו? מה אנחנו מוציאים מכאן?

רבינו ז״ל דיבר כמה פעמים (ואחד מהם הוא בליקו״מ ח״א סי׳ ע״ב, ובעוד מקומות), מגודל הנחיצות של מידת הצמצום בעבודת ה׳; אדם רוצה להיות איש כשר, להיות דבוק בהקב״ה, עליו לזכור היטב את הלימוד של ׳צמצום׳.

ודבר זה מצוי מאד בעיקר אצל בעלי תשובה, ואכן כולנו ׳בעלי תשובה׳ (וכמבואר בדברי רבינו בליקו״מ ח״א סי׳ ו׳), וכי יש אחד היכול לומר ״זִכִּיתִי לְבִי טָהַרְתִּי מֵחַטָּאתִי״ (משלי כ, ט)? אסור לאדם להטעות את עצמו... **אנחנו כולנו ׳בעלי תשובה׳! צריכים תמיד לעשות תשובה!**

והנה אדם רוצה לעשות תשובה, אז הוא מקבל ׳ברען׳ והתלהבות גדולה מאד, ומחליט ״אני עכשיו מתחיל בכל הכח!״... זה טוב מאד, אבל באותו זמן שאתה מתחיל עם ה׳ברען׳ וההתלהבות, עליך לקבל את הלימוד של **׳התחזקות׳**, וכמבואר בדברי רבינו שם בתורה ו׳, שיש **״בקי ברצוא״** – אתה מוכן לרוץ קדימה בכל הכח, אבל באותו זמן צריך להיות **״בקי בשוב״**, למה? נגיד שהתחלת באמת עם התלהבות גדולה מאד, אבל פתאום קרה ״פנצ׳ר״... התקררת קצת מההתלהבות, הגעת לאיזו ׳חסימה׳ מסוימת, ועכשיו מה אתה עושה? אדם שאין לו את הבקיאות הנכונה – הוא מתייאש, ״זה לא בשבילי... רציתי מאד, אבל זה הצלחתי״... על־כן עליך לזכור היטב: **ההתלהבות שלך מוכרחת להיות עם צמצום!**

וזו לשון רבינו בתורה ע״ב הנ״ל: **גַּם בְּעִנְיַן הַהִתְקָרְבוּת עַצְמוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יֵשׁ יֵצֶר הָרָע גָּדוֹל. כְּלוֹמַר, שֶׁלִּפְעָמִים רְבוּי הַהִתְלַהֲבוּת חוּץ מֵהַמִּדָּה הוּא מֵהַיֵּצֶר הָרָע, כִּי זֶהוּ בְּחִינַת ״פֶּן יֶהֱרְסוּ״, כִּי יֵשׁ יֵצֶר הָרָע גָּדוֹל, כְּשֶׁמַּתְחִיל לְהִתְקָרֵב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְעַל־כֵּן בִּשְׁעַת מַתַּן תּוֹרָה, הִזְהִיר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְמֹשֶׁה** (שְׁמוֹת יט): **״רֵד הָעֵד בָּעָם פֶּן יֶהֱרְסוּ אֶל ה׳ לִרְאוֹת וְנָפַל מִמֶּנּוּ רָב״, כִּי יִשְׂרָאֵל הָיוּ אָז בְּמַעֲלָה גְּדוֹלָה, וְחָצְרוּ לְהַזְהִירָם מֵהַיֵּצֶר הָרָע שֶׁיֵּשׁ בַּהִתְקָרְבוּת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ**; כי הנה רואים את משה רבינו עולה להר סיני, ועלולים להתלהב מאד ולעלות יחד אתו – ״משה רבינו עולה להר? עולים אחריו!״... ולכן עשו גדר וגבול כדי לצמצם ולהורות ״עד כאן!״... ורבינו קורא לזה **״יצר הרע גדול״**, היינו להתלהב יותר מן המידה, ואדם מוכרח לצמצם את עצמו!

והעניין הזה נוגע להרבה עניינים, שמצד אחד בן־אדם צריך להתקדם ולעשות, ונתחיל עם **לימוד התורה**: אדם מקבל על עצמו לסיים ש״ס, רוצה ללמוד את כל התורה כולה, שאכן זהו הרצון שצריך להיות לאדם, אבל כל זה צריך להיות יחד עם צמצום וגבול... אדם אומר ״אני רוצה לסיים ש״ס בתוך חודש״... אבל צריכים להיות עם צמצום, ואכן מנהג הרבה צדיקים לסיים ש״ס **בשנה אחת**, וכך מבואר בדברי רבינו ז״ל בשיחות הר״ן, סימן ע״ו, כשרבינו נותן לנו את **סדר־דרך־הלימוד** – לסיים את כל לימודי התורה: תנ״ך, משניות, גמרא – בבלי ירושלמי תוספתא, כתבי האר״י, מדרשים, זוהר ותיקונים וכו׳, רבינו רצה שנסיים את כל זה ׳**בשנה אחת**׳...

ואצלנו גם בשנה זה לא קל בכלל, ועם־כל־זאת היו בין אנשי שלומינו שעשו את זה... זה לקח מסירות נפש, אבל זה לא היה ״על מנת לעלות לרקיע״, כי זו שנה שלימה, ואם אדם מתמיד בלימודו – יש לו שלוש־מאות שישים וחמשה ימים לעשות את זה... וידוע על ר׳ חיים קנייבסקי ז״ל, שבכל ערב פסח עשה סיום ברבים על הכל!

הכלל, אם אדם רוצה – הוא יכול, אבל כל אדם צריך להכיר את עצמו... **יש לך רצון להתקרב אל הקב״ה וללמוד, אבל תעשה כפי היכולת שלך! אם תקבל על עצמך יותר מדי – אתה תיחלש ותיפול, כי תראה שלא הצלחת ותישבר...**

ולענייננו, לימוד **הבי״ת** זה צמצום נפלא, ובפרט שמביאים לאדם את הכל מוכן – יש לך **דף אחד** מבבלי, **דף אחד** מירושלמי, **פרק אחד** של תוספתא, הביאו לך את זה ׳**על מגש של זהב**׳! ואצלנו ב״ה מדפיסים את זה בכל שבוע, וכך לא צריכים לדאוג ולתור אחר הספרים – הנה אני לא מוצא את הגמרא... שכחתי איפה אני אוחז... **יש לך את החוברת הזאת, יש לך סיכה בבבלי, ירושלמי ותוספתא, אתה יודע היכן אתה אוחז, ואתה לומד מתוך צמצום נפלא!**

ואפילו אם מאיזו סיבה לא הצלחת באיזה יום להשלים את השיעור היומי, אז מחר תשלים את זה... זה צמצום נורא ונפלא! **אתה יכול להחזיק את החוברת הזאת בכיס, באוטו, בדרך, וכל אתה עושה בכל אלו הלימודים ״צִמְצוּם קָדוֹשׁ״ – כמכונה בדברי רבינו ז״ל.**

ובימים אלו – **בין פסח לשבועות** – אנחנו מעוררים על לימוד **'ש״ס קטן'**; הנה אתה רוצה לסיים את כל הש״ס, ואכן כל הש״ס זה לא קצת דפים... [אם לומדים בכל יום דף אחד, מסיימים תוך שבע שנים, זה לא נורא...], והנה יש לך הזדמנות לסיים **'ש״ס קטן'**, ומהו? **'ש״ס'** ראשי־תיבות **ש'בועות** ו**ס'וטה**, שהן שתי מסכתות שיש בהן בדיוק מ״ט דפים, ומאד מתאים לימים אלו שבין פסח לשבועות, שהם מ״ט ימים, **ואיזה תענוג עליון שאדם זוכה בכל יום ללמוד דף אחד מכל מסכת – בשווה לימי העומר**; הוא ניגש אל הגמרא הקדושה, ואומר: **״היום תשעה ימים שהם שבוע אחד ושני ימים לעומר״**, ומתחיל ללמוד את **דף ט'**...

וזה מלבד **שיעורי הבי״ת**, זו תוספת על הלימודים הרגילים; הרי בין פסח לשבועות אנחנו מכינים את עצמנו לקבלת התורה, ואיזו הכנה נפלאה זו לקבלת התורה!

ב״ה הדפיסו את שתי המסכתות הקדושות האלו ברוב הידור ויופי, עם ניקוד מלא, וכריכה מהודרת עם תמונה של לוחות הברית – קבלת התורה; **איזו הכנה נוראה ונפלאה זו שאדם מסיים ש'ס לכבוד חג השבועות!**

זה נקרא **'צמצום קדוש'**, שאדם לומד מעט בכל יום. **כמה זמן כבר לוקח לגרום דף גמרא?...** אדם רוצה לקבל על עצמו כל מיני דברים שהם למעלה מכוחותיו וכו', **והנה מביאים לך משהו שהוא עם 'צמצום קדוש' – תתחיל!**

וזה מה שמזכה לאדם שיתקיים אצלו **״וּבֵרַכְתָּם לִפְנֵי ה׳״** – אתה רוצה להתקרב אל הקב״ה, אבל יתקיים **״וְחָיוּ״**, ולא ח״ו **״וַיָּמֵתוּ״**, רק שאדם ישמור מאד שלא להתנהג בלי צמצום.

הבה וניקח דוגמא אחת מהפגם של נדב ואביהוא: אומרים חכמינו הקדושים, שאחד מן הדברים היה **'שנכנסו שתויי יין למשכן'**; וכאמור, מדברים פה מצדיקים קדושי עליון, ומדוע שלא ישתו יין קודם הכניסה לעבודה?...

הנה ידוע בעת מצוה – כגון: קידוש והבדלה, קידושין, ברית מילה, ובמיוחד בליל פסח – ששותים ארבע כוסות של יין, מברכים על כום יין, מה העניין הזה? 'יין' זה ענין של חירות, זה מרים את המוח של האדם, והכל מתוך מידה וצמצום, **אדם שהוא לא יודע איך לצמצם את עצמו בשתיית יין – מזה באים כל הצרות, רחמנא ליצלן**, וכמו שאומר רבינו (ליקו״מ ח״ב סי' כ״ו):

אדם ששותה יותר מדי, הוא שוכח את כל התורה והמצוות, את כל הציוויים של משה רבינו וכו', **את הכל הוא שוכח!**

ורגילין אנו לומר, שאם אדם נתפס בדבר זה, שהיה מכור לשתיית יין וכו', **אדם כזה יכול לשתות מיץ ענבים בקידוש והבדלה, וכן בד' כוסות, לפי כל הפוסקים!** וכך הוא צריך לעשות, וכמו שאומר הרמב"ם בהלכות דעות, שאדם שעבר ונמשך לצד השני והלא־טוב, הוא צריך לקחת את עצמו לקצה האחר כדי להינצל ולחזור ולמוטב.

והנה, כאן אנחנו מדברים מבני אהרן, צדיקים קדושי עליון, ומה נכנם פה שתיית יין? כי כך נָטוּ לחשוב – "הרי אנחנו הולכים לעשות את העבודה, בוא נעשה את העבודה עם גדלות המוחין... נשתה קצת וכך נרגיש מרוממים"... **ואצל עבודת ביהמ"ק הקב"ה מזהיר שהעבודה צריכה להיות בלי שום התערבות של זר!** וכך הזהירנו רבינו ז"ל בכל השנה – שלא לשתות אלא רק בקידוש ובהבדלה [וכן בפורים, לקיים "חייב איניש לבסומי בפוריא", וגם זה עם שכל...], וחוץ מזה הזהירנו רבינו שלא לגעת – לא בבירה, לא ביי"ש, לא בעראק, שום דבר! **וכן הזהיר הרבי ר' אלימלך זי"ע גבי שמחת תורה, שיש כאלה ששותים אז, והרבי ר' אלימלך מאד הזהיר על זה, ואמר: "צריכים לשמור שלא יתערב זר בשמחתנו!"... אתה קופץ, שמח ורוקד 'עד לשמים', על מה? צריכים לרקוד ולשמוח עם התורה! רוקדים מחמת שזכינו לעשות סיום על התורה – וכן על מה שרוצים ללמוד בשנה הבאה – וכי אתה רוקד על היין ששתית?!...**

וכאמור, מדברים פה מבני אהרן הכהן, שהיו צדיקים קדושים, אבל בזה הם רצו לקחת איזה היתר כדי לשתות, והיה ענין של חיסרון צמצום, והלימוד לאדם הוא: **אתה עכשיו לא "במוחין"? כך תעשה את העבודה! אתה כהן הצריך לעשות את העבודה בביהמ"ק בלי מוחין? תעשה כפי שאתה!**

אדם צריך תמיד להיות מרוצה ושמח עם מה שהוא עושה, ולא לחשוב כל הזמן "אבל הייתי צריך לעשות יותר... אם הייתי עכשיו בתוך קדשי הקדשים, בתוך ביהמ"ק, אצל הכותל המערבי, הייתי אחרת"... **כי במציאות אתה נמצא עכשיו 'כאן', א"כ תיקח את כל הכוחות הנמצאים אצלך, ותשתמש איתם! לא מבקשים ממך יותר!**

והנה, אמנם לא כ״כ נעים לדבר מזה, אבל אם הזכרנו את ענין ׳שתויי יין׳, אותו דבר לעניין סמים, שלזה אין שום **התחלה** של התקרבות! מילא שתיית יין אתה אומר ״רציתי לקידוש או הבדלה״, אבל סמים זה רעל ארסי ממית השורף את האדם הן ברוחניות והן בגשמיות! זה גומר אותו! העיקר הוא מרגיש high (ב׳אורות׳)...

ופעם ראיתי אדם כזה, שלפני תקיעת שופר בראש השנה הוא רצה ׳לזכות׳ גם את השני... – ״אתה רוצה להרגיש ׳אורות׳ בתקיעת שופר?״... **ה׳ ישמור! וכי זה נקרא ״תקיעת שופר״?!... אתה שורף והורס את הכל!**

ואדם שנכשל בזה, הוא צריך ללכת לגמילה... זאת לא בושה, אבל אם אדם כבר הגיע למצב כזה – עליו להיגמל מזה, ואם לא – הוא ה״י ׳מאבד עצמו לדעת׳, כי אדם שהוא לא שולט על זה – הוא עלול להגיע לדברים מאד קשים, ה׳ ישמור את עם ישראל...

ומדוע אנחנו מזכירים זאת עכשיו? כי כל זה הוא ענין של צמצום, כל הדברים הללו – שתיית יין, לקיחת סמים וכו׳ – שאדם חושב: זה ירגיע אותי, **הרי זה סם המוות! אתה לא בקו הנכון כלל!**

אתה רוצה להרגיע את עצמך? קח משהו קל, לא איזה שתיה קלה... אלא ״משהו קל״ הכוונה שתיקח איזה דף גמרא, פרק משניות, **בזה תרגיע את עצמך לאט לאט!**

וזה מה שהקב״ה ציווה לאהרן הכהן, שהנה אצל בניו של אהרן התקיים ״**בְּקָרְבָתָם לִפְנֵי ה׳ וַיָּמֻתוּ**״, ואהרן הכהן צֻוָּה ״**בְּזֹאת׳ יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ**״ – ומתחיל כל ענין עבודת יוה״כ, ומה הלימוד בזה? ידוע לנו מדברי הזוה״ק (ומובא בדברי רביז״ל): ׳**זאת**׳ זה ענין של **אמונה**, שאדם מאמין שהקב״ה נמצא בכל פרט ופרט של החיים, והוא יכול לעבוד את הקב״ה **עם הכוחות שיש לו!** ולא ש״עכשיו אקח איזה כום שתיה, אני אטום לאיזה מקום אחר, ואז אהיה יהודי טוב... איפה שאני נמצא עכשיו – זה לא טוב לי״...

לימוד חשוב, נחוץ ונפלא לאדם בחיי ביתו: הרי אדם צריך להתחתן, להוליד ילדים, ויש אדם שזוכה לזה אך הוא מתחיל לחשוב: ׳זה מניעה... זה מבלבל אותי... זה מפריע לי בעבודתי׳... ומדברים מאדם רציני שרוצה ללמוד, לעסוק בתפילה, והוא אומר ״למה אני צריך את כל העול הזה?... זה סתם מבלבל אותי... ככה הייתי לבד, כמו

שהייתי בחור"... **מה "כמו שהייתי בחור"?! הרי כשהיית בחור – אתה יודע מה עבר עליך... והנה זכית ב"ה להתחתן, תדע שעכשיו קיבלת צמצום קדוש מן השמים!**

זה ענין של "**בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ**", שזה ענין של הצמצום בעיקר בתוך ביתו של אדם, בחינת "**לְזֹאת יִקָּרֵא אִשָּׁה**" (בראשית ב, כג).

וזהו הכתוב תיכף אחר כמה פסוקים: "**וְהִקְרִיב אַהֲרֹן אֶת פַּר הַחַטָּאת אֲשֶׁר לוֹ וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ**"; כהן גדול שהוא לא נשוי, הוא לא יכול להיכנס לקדש הקדשים... הוא לא יכול לעשות את העבודה... כי זה ענין של ה'**צמצום הקדוש**', שהוא זוכה שיש לו ב"ה בית, ויש ענין של "**וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ**" – יש ענין של '**כפרה**', יש שלום וסליחה, כי אמנם לפעמים יש איזה 'קצר', אבל מה תפקיד האדם? לא לומר "זה מבלבל אותי", "אני הצודק", מה זה גורם לך? **שום דבר!** תקנה לעצמך את המידה של "**וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ**"! ועד־כדי־כך חוששין בזה, עד שאומרת המשנה בתחילת מסכת יומא, שכשמפרישין אותו שבעה ימים קודם יוה"כ, מתקינים לו אשה אחרת, אם ח"ו האשה הראשונה תיפטר [אמנם הגמ' אומרת שלא צריכים לחשוש, אך כן היא דעת ר' יהודה].

בשנים הקודמות, עוד לפני שהגיע מוהרא"ש הקדוש ליבנאל, היה נוסע מוהרא"ש הקדוש בכל שנה, אחר חג הסוכות, לארץ ישראל, וזכינו להצטרף כמה פעמים. האכסניה של מוהרא"ש היתה עפ"י רוב בירושלים, ותחילה היה נוסע אל הכותל המערבי – כמובן, ואח"כ להר הזיתים, כי שם היה קבור הסבא של אשתו הרבנית ע"ה, והיא היתה מבקשת שמוהרא"ש הקדוש ילך לציונו [כי היארצייט שלו היה באותו זמן, לכן מוהרא"ש היה תמיד מדקדק לקיים את זה באותו הזמן], וזה היה במעלה הר הזיתים.

והנה, מרום הר הזיתים, רואים את כל הר הבית, ומקום המקדש [היכן שיש היום את הכיפה של הערבים ימ"ש], ואז מוהרא"ש היה מצביע ואומר: "**ראו, הנה קדש הקדשים**" [זה היה עדיין בחודש תשרי, לא הרבה זמן אחר יו"כ], "**ושם הכהן הגדול לא היה יכול לעשות את העבודה בלי שלום־בית**", והיה מזכיר את הפסוק הזה – "**וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ**", שזו השלימות.

ואכן, מוהרא״ש הקדוש הגיע לשם מאותו הטעם, מחמת שאשתו רצתה שיהיה שם [ואפילו ביקש לצלם אותו, להראות שהיה שם...], והכל מחמת שלום־בית, וזה מה שמוהרא״ש רצה ללמד: **היה אסור לכהן הגדול להיכנס ולעשות את העבודה בקדש הקדשים** – והיה מצביע מוהרא״ש אז לכיוון קדש הקדשים – **אם לא היה לו שלום־בית! אי־אפשר!**

וזו עוד נקודה חזקה מאד בעניין של ׳**צמצום**׳, שאדם צריך לדעת: זה הסימן! אם אתה עובד ביחד עם האשה, עם הילדים, עם המשפחה, כולם ביחד! לא שאתה ׳עף׳ בשמים ולא אכפת לך לא מהאשה ולא מהילדים – ״אל תבלבלו אותי״... הרי שיש לך חיסרון הצמצום, ויש בזה סכנה של ״**בְּקָרְבָתָם לִפְנֵי ה׳**״, ושלא יהיה ח״ו ״**וַיָּמֻתוּ**״...

ומיד אומר הפסוק: ״**בְּזֹאת׳ יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ**״ – ׳**זאת**׳ זה אמונה, ובו מרומז ענין של חתונה – ״**לְזֹאת׳ יִקָּרֵא אִשָּׁה**״, וכנ״ל, ומיד כתיב ״**וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ**״ – שזה חיוב, מוכרח להיות ככה! הכל כדי ללמד לאדם את העניין של ׳צמצום קדוש׳! אדם חושב ״מה אני צריך את כל זה?״... **אבל מן השמים מלמדים לאדם: אתה רוצה להצליח? אתה מוכרח לקבל את הגדרים והסייגים של התורה הקדושה! ולא כמו שאתה חושב – ש׳תעוף׳ בשמים ולא אכפת לך מכלום... כי אז אתה בסכנה גדולה!**

וזה ההמשך של כל ענייני הקרבנות שהיו צריכים להקריב ביוה״כ, והעניין של הקטורת – שהכהן הגדול היה נכנס ׳לפני ולפנים׳ עם הקטורת, והוא מדליק את הקטורת בתוך קדש הקדשים – כפי שלימדונו חכמינו הקדושים [ולא בחוץ], **אתה נכנס ממש לתוך הקדושה הכי עליונה, ומה אתה עושה שם? מקריב קטורת!** רבינו מלמד אותנו שקטורת זה ענין של שמחה [כמבואר בליקו״מ ח״א סי׳ כ״ד בדברי הפסוק (משלי כז, ט) ״**שֶׁמֶן וּקְטֹרֶת יְשַׂמַּח לֵב**״], שהנה הכהן הגדול נכנס לקדש הקדשים עם הקטורת – למקום כ״כ קדוש – אבל עם שמחה! אדם יגיד: ״מה זה ׳שמחה׳ פה? אני צריך להיות עכשיו מנותק מהכל״... **לא! עכשיו יש שמחה!**

וזה העניין שהכהן הגדול לא האריך הרבה בשהותו בקדש הקדשים, כידוע [אומרים את זה ביו״כ, שהוא היה מתפלל תפילה קצרה], ומספרים חכמינו הקדושים, שהיה כהן אחד שהאריך, וכולם חשבו שהוא לא יוצא...

[כי אם הכהן לא עשה את העבודה כמו שצריך, הוא הרי היה קשור, ואם לא היה יוצא – היו מוציאים אותו..], ואמרו לו למה הארכת, ואמר שרצה להתפלל וכו', **אבל זהו כל הלימוד צמצום!**

ובזה ניגש לדבר מעניין תפילה – אחר שדיברנו מעניין שייכות לימוד התורה למידת הצמצום:

לימדו אותנו חכמינו הקדושים [ובפרט רבינו הקדוש], שגם בתפילה צריך ענין של 'צמצום'; אדם אומר: "אני צריך להתפלל כל היום וכל הלילה"... והוא ילך לשדה כמה שעות בלילה וכו', אבל מה אח"כ? יום, יומיים, שבוע, ומה אח"כ? הופל על המטה, וזהו... משא"כ אדם שיש לו **'צמצום קדוש'**, הוא זוכה לקבל את הלימוד הנכון, דבר ראשון: **התפילות הקבועות בכל יום, חוק ולא יעבור! 'אני מוכרח להגיע לביהכנ"ס בבוקר לתפילת שחרית!'**... באיזו שעה שתהא – לא קמת ותיקין? בסדר, בשעה שמונה, תשע, עשר, **העיקר שלפני חצות היום היית בביהכנ"ס והתפללת במנין!** וכן מנחה ומעריב בזמנן, **זה נקרא 'צמצום קדוש'!**

איתא בגמרא (ברכות כא.) שר' יוחנן אמר "**וְלַוַאי שֶׁיִּתְפַּלֵּל אָדָם כָּל הַיּוֹם כֻּלּוֹ**", הלוואי שכך יהיה... **ואכן רבינו כבר לימד אותנו איך יזכה האדם 'להתפלל כל היום כולו', אבל צריכים להתחיל עם צמצום קדוש, שזה הדבר הראשון – ומכונה בלשון רביז"ל "מחנה ישראל" – שלוש פעמים ביום צריכים להגיע לביהכנ"ס! בכל מחיר!** קשה בבוקר לצאת מהמיטה... **מסירות נפש!** ואמנם לקום לותיקין באמת זה לא כ"כ קל, אבל לא ביקשו ממך את זה, תהיה עם 'צמצום', **אבל זמן קריאת שמע זה דאורייתא – לפני השעה תשע צריכים לקרוא קריאת שמע!** ואח"כ צריכים להגיע באיזו שעה כדי להתפלל שחרית... ולא להישאר בבית ולומר "התפללתי אצל הכותל"...

כל זה הוא ענין של **'צמצום קדוש'** בג' התפילות, ואותו דבר לעניין התבודדות:

רבינו לימד אותנו שצריכים לדבר עם הקב"ה בשפת האם בכל יום. אדם שומע את זה, והנה מלמדים אותו "תלך לשדה או להר במשך כמה שעות" וכו', והוא יודע שזה לא באפשרותו... **צריכים צמצום!**

אכן, רבינו דיבר מעניין של שעה התבודדות, והסברנו כמה פעמים

ש'**שעה**' זה ג"כ ענין של **זמן-מה**, שזה ענין של צמצום, וכמו שהכהן הגדול היה עושה בקדש הקדשים ביוה"כ – '**תפילה קצרה**'! הוא התפלל באמת דברים מאד נחוצים – שיהיה לעם ישראל פרנסה וכו', ועשה את זה בזריזות – ויצא, כל זה כדי ללמד אותנו! **פרשת 'אחרי' שאנו קורין עתה, הוא לימוד תמידי לכל השנה כולה!** כי אמנם יוה"כ הוא יום אחד ומיוחד בשנה, וכמו שמובא בתנא דבי אליהו (פ"א) על הפסוק (תהלים קלט, טז) "**יָמִים יֻצָּרוּ וְלוֹ אֶחָד בָּהֶם**", שיש להקב"ה יום אחד מיוחד בשנה והוא יוה"כ, והוא היום הכי גודל והכי שמח לפניו יתברך, אבל הלימוד של היום הקדוש הזה הוא לכל השנה כולה!

הרי מדי יום ביומו אנחנו מזכירים את **עבודת יוה"כ** – הן בבוקר והן בערב. בתפילת שחרית: אחר שאומרים את פרשת הכיור ופרשת תרומת הדשן ופרשת התמיד אומרים את הקטורת, ושם מזכירים את ענין הקטורת של יוה"כ, שהיו מכינים בשביל הקטורת שלוש-מאות ושישים **ושמונה** מנים, ולכאורה מדוע צריכים שלוש-מאות '**ושמונה**'? הלא בשנה יש רק שלוש-מאות שישים **וחמשה** ימים [לפי 'שנות החמה' לכה"פ, כי באמת יש שלוש-מאות חמישים וחמשה ימים, אך זה מסתדר בשנת העיבור], א"כ מדוע מוסיפים עוד **שלושה** מנים? אך זה בשביל יו"כ, וכמו שאומרים שם: "**שלושה מנים יתרים שמהם מכנים כהן גדול מלא חפניו ביוה"כ**", ולכן היו צריכים עוד שלושה מנים, כי את זה לוקח הכהן גדול ביוה"כ ומכנים את זה לקדש הקדשים. בכל יום מזכירים את זה! ובנוסף מזכירים שבערב יוה"כ הוא מחזיר אותם למכתשת כדי שתהא דקה מן הדקה וכו'.

ולא רק את זה אומרים בכל יום – הן בתפילת שחרית והן בתפילת מנחה – אלא באמירת הקרבנות בתפילת שחרית אומרים ג"כ את פרק "איזהו מקומן" [פ"ח דמסכת זבחים], ושם מתחילים לומר: "איזהו מקומן של זבחים? קדשי קדשים שחיטתן בצפון, **פר ושעיר של יום הכיפורים**", ומזכירים את ההזיה על בין הבדים ועל הפרוכת וכו' [כל המובא בפרשת השבוע].

הכלל, אמנם יוה"כ הוא יום אחד בשנה, אבל **בכל יום אנחנו מזכירים את עצמנו מקדושת יוה"כ**! וכמובא בדברי רבינו בסיפורי מעשיות, שיש יום אחד שכולל את כל הימים של כל השנה, ונכנם שם צדיק שכלול מכל

האנשים של כל העולם, ולמקום שכלול מכל המקומות של כל העולם...

נמצא אפוא, שמה שאנו קורין בפרשת השבוע – **פרשת אחרי** – בעניין 'עבודת יום הכיפורים', זה לימוד חי לנו לכל ענייני ימי חיינו!

לימוד נפלא נוסף מונח בפרשת השבוע, בענייני הגורל שהכהן היה עושה ביוה"כ: לוקחים שני שעירים דומים מאד אחד לשני [מצוה שיהיו דומים בהכל – בשווי הכסף שלהם וכו'], הכהן מכנים אותם ועושה גורל. הוא מכנים ב'קלפי' שני גורלות – "**גּוֹרָל אֶחָד לַה' וְגוֹרָל אֶחָד לַעֲזָאזֵל**" – ועושה הגורל; זה חלק מעבודת יוה"כ.

ובזה מונחת התחזקות נפלאה לאדם: אדם מתייאש מעצמו, והוא כבר אומר על עצמו שילך לאן שילך... אמנם זה שם קדוש בתורה – "**שעיר לעזאזל**" – אבל יש כאלה שמזכירים את זה בתור קללה, וזה ביזיון... **ואדם צריך לדעת שיש לו כח להפריד ביניהם!** אכן, יש את "**שעיר העיזים**" – שזה ענין של 'עזות', ואם אדם יודע איך להשתמש עם זה בקדושה – 'עזות דקדושה' – יגיע אל הקדושה הכי גדולה! וזו תהא הכפרה לעם ישראל – שהכהן יקח אח"כ את השעיר הזה וישחט אותו, ויזרוק **את** הדם **'לפני ולפנים'**, יכנס עם הדם הזה אל תוך קדשי הקדשים ויזה **את** הדם שם, להראות את המסירות־נפש של האדם, איך אדם יכול להשתמש עם זה! **יש לך כוחות ללמוד תורה, להתפלל, לעשות צדקה וחסד! אל תגיד "אין לי כח"... יש לך כח! רק הס"מ מנסה תמיד להחליש אותך – "מי אתה ומה אתה", ואת החלק הזה צריכים לשלח לעזאזל!**

שזה מה שהיו עושים עם השעיר השני, יש אדם מיוחד שהכינו אותו מקודם – ונקרא "**אִישׁ עִתִּי**", והוא מוציא אותו ולוקח אותו [לא נותנים לו ללכת לבד... בשונה מהציפור של המצורע – ששולחין אותה לחפשי, את השעיר לעזאזל הוליך האיש הנ"ל], ומגיע אותו אל הצוק, עומד על המקום הגבוה, והיה כ"כ גבוה שרק דחף אותו והתחיל לרדת למטה – כבר נעשה איברים איברים, שזה ענין של עזות שלא בקדושה...

יש אדם היודע בנפשו שיש עזות שלא בקדושה... הוא הולך ומדבר בעזות לאחרים וכו', שזה לפעמים ג"כ נובע מחיסרון הצמצום, ובפרט אם הוא נכשל – רחמנא ליצלן – ביין או בסמים, הוא משתגע... זה גורם לו

עזות שלא בקדושה... וממילא מה קורה בבית שלו, ה' ישמור...

יש לרבינו ז"ל תורה שלימה על ענין זה של 'עזות' – בליקו"מ ח"א סי' כ"ב – ושם מסביר רבינו דהנה מצד אחד אומרים חכמינו הקדושים (אבות ה, כ) **"עַז פָּנִים לְגֵיהִנֹּם"**, ומאידך – בלי 'עזות דקדושה', אומר רבינו – אי־אפשר לעשות שום דבר... **ועל־כן ביוה"כ עושים את העבודה עם "שני שעירי עיזים", ללמד אותנו שיש בזה שני צדדים, ומצד אחד מוכרחים את ה'עזות דקדושה', וכמאמרם ז"ל** (ביצה כה:)**: "מִפְּנֵי מָה נִתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל? מִפְּנֵי שֶׁעַזִּין הֵן"; בלי עזות – אדם לא ילמד תורה, הוא יגיד "אין לי כח, אין מח"... והנה אומרים לך: יש לך עזות דקדושה! יש לך כוחות!**

והנה אדם שומע שיש לו כוחות – אז הוא עלול לקחת את זה יותר מדי, על זה צריכים את העבודה של יוה"כ – **'שעיר אחד לה'**: תדע איך להכנים עצמך בעבודה הקדושה, תתמיד בתורה, והכל עם 'צמצום' – תלמד **בי"ת**, תלמד **'ש"ס קטן'**, כל מה שאתה יכול! תפילה – תגיע לביהכנ"ס שלוש פעמים ביום, תתבודד להקב"ה **כמה שאתה יכול!** "לא... אני צריך ללכת בשדה כל הלילה"... **כך לימדו אותך, אבל רבינו לימד אותנו שאדם צריך לדעת את הכוחות שלו!**

ומה יהיה? מוהרא"ש היה תמיד אומר: תתחיל עם חמש דקות של התבודדות להקב"ה, והנה תראה פתאום שזה נהיה עשר דקות, רבע שעה... אבל ענין של 'חמש דקות' זה ענין של 'צמצום', שאדם מצמצם את עצמו, הוא יודע שיש לו כוחות לעשות את זה!

מה הבעיה של אדם? או שהוא עושה יותר מדי, או שלא עושה כלום... כמו השיחה של רבינו שאמר פעם: **"אָט אַ מַלְאָךְ אָט אַ גַּלָח"** ["הנה הוא מלאך, והנה הוא כומר"...]; אדם אומר: "או שאהיה צדיק גדול, או שלא"... **ורבינו מלמד אותנו 'דרך המלך', איך אדם יכול מצד אחד להגיע לכל הדברים האלו, אבל ביחד עם החיים שלו – עם הבית שלו, עם אשתו והילדים, שיהיה 'גבר בין גוברין' – שיהיה "בן אדם"!**

וזה הלימוד של יום הכיפורים, זה מה שהתורה הקדושה מלמדת אותנו.

הזכרנו את השיטה הראשונה של פגם נדב ואביהוא – שנכנסו שתויי יין לביהמ"ק, והשיטה השניה – שלא התחתנו, וכמ"ש **"וּבָנִים לֹא הָיוּ לָהֶם"** (במדבר ג, ד) – לא היה להם ילדים.

ואיתא במדרש, שזה מחמת שלא מצאו אשה המיוחסת דיה. רצו להיות עובדי ה׳, ולא היו יכולים לגשת להתחתן.

[כשאנחנו מְדַבְּרִים מִדְּבָרִים אלו, אנחנו נזהרים שלא לגשם את העניינים האלו, כי מדברים פה ממלאכי מעלה, אבל אנחנו קוראים מה שכתוב].

אדם אומר: ״זה סתם מפריע לי, עדיף לי להיות ׳ציפור דרור׳... ככה אין לי עול של דאגת הפרנסה למשפחה״... **אבל זה חיסרון ב׳צמצום׳! הקב״ה ציוה אותנו להתחתן! המצוה הראשונה בתורה היא ״פְּרוּ וּרְבוּ״! ו׳ככה׳ לעבוד את הקב״ה! זו נקראת ׳עבודה׳, כשמתקיים ״וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ״ – זוהי ׳עבודה שלימה׳!** ואם אצל נדב ואביהוא כתיב שלא התחתנו, אזי זה ג״כ ענין של חיסרון במידת הצמצום.

שיטה נוספת ישנה: ׳הורו הלכה בפני רבם׳ – משה רבינו היה רבם, וזה ג״כ ענין של צמצום: **אדם זוכה להתקרב לצדיק, יש לך שאלה? שואלים! נדמה לך ״אני צריך לעשות ככה״ ו״אני צריך לעשות ככה״, אבל אם יש לך שאלה – תשאל!** [כמובן, לא מדברים משאלה שכל ילד יודע את התשובה, אבל כשמגיעה איזו שאלה נצרכת, אדם צריך לדעת ששואלים!]. ואל תאמר ״אני יודע טוב... הלב שלי בוער, ואני יודע מה לעשות״... הרי אסור להורות הלכה בפני רבו!

ענין של לקבל מרות מרב, להיות מקורב לצדיק, זה כל המסורת של עם ישראל בכל הדורות, שאדם מקבל מהרבי שלו שקיבל מהרבי שלו עד למשה בסיני... וזה מוכרח ללכת יחד עם עבודת ה׳!

מובא בדברי חכמינו הקדושים (ויקר״ר כ, י): ״מְלַמֵּד שֶׁחָיוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן הוֹלְכִין תְּחִלָּה וְנָדָב וַאֲבִיהוּא מְהַלְּכִין אַחֲרֵיהֶן וְכָל יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵיהֶן, וְאוֹמְרִים ׳מָתַי שְׁנֵי זְקֵנִים הַלָּלוּ מֵתִים וְאָנוּ נוֹהֲגִין שָׂרָה עַל הַצִּבּוּר״״; אלו ג״כ דברים מאד מאד עדינים, אבל חכמינו הקדושים מלמדים אותנו את זה כדי להראות לנו איך אדם צריך להיות מוכנע לפני רבו, עם ביטול, לדעת: **ב״ה את החיים שלי אני מקבל מהצדיק, ואני רק רוצה ומתפלל שהוא יאריך ימים שאקבל יותר!**

מוהרא״ש היה תמיד אומר את זה גבי אלו שהיו מקורבים, ולא רק ׳מקורבים׳, אלא אנשים שמוהרא״ש הוציא אותם

משאול תחתית ומתחתיו – מתוך ה׳ביוב׳... מוהרא״ש הוציא אותם משם, ניקה אותם והלביש אותם בבגדים נאים, ומה קרה? ׳עכשיו אני כבר עצמאי׳... **אבל שכחת מאיפה קיבלת? שכחת מאיפה זכית להכל?...** יותר מתאים לו לומר ׳מה פתאום׳...

אבל אם יש לך שכל, תזכור דברי חכמינו הקדושים (מגילה טו.): **״כָּל הָאוֹמֵר דָּבָר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ, מֵבִיא גְּאֻלָּה לָעוֹלָם״; מה הכוונה? שאם אתה קיבלת דברים יפים, ונגיד שאכן זכית למשהו...** [אם יש בזה ישות וגאות – שאלה גדולה למה בדיוק זכית... אבל נגיד שזכית לקבל משהו], **מדוע שלא תאמר דבר ״בשם אומרו״ כדי לזכות מישהו אחר שג״כ ילך לאותה באר שממנה אתה שתית וגם הוא ישתה ממנו? במקום לזלזל ולדבר, עדיף לנהוג אחרת...**

והיה רגיל מוהרא״ש להוסיף עוד נקודה בזה: **מה אם כשהיית היכן שהיית – זכית להתקרב להצדיק, והוא הוציא אותך מהיכן שהוציא אותך, ואכן זכית לדברים יפים מאד, הצדיק עשה ממך ממש חידוש נפלא, אז עכשיו, אם לדעתך אתה עומד כבר במקום טוב וגבוה, כמה עכשיו אתה יכול לקבל מהצדיק הזה!**

אבל ברגע שנכנם באדם ענין של ישות וגאות – שזה ענין של ׳הורו **הלכה בפני רבם**׳ – זה כבר דבר מסוכן...

וזו מה שהקב״ה אומר לאהרן הכהן: **״בְּזֹאת׳ יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ״!** כך צריכים להיכנס אל הקודש! ומשה רבינו מכין את אהרן הכהן עם כל הלימודים הקדושים – איך יכנס ומה יעשה עם כל אלו הקרבנות – **״שְׁנֵי שְׂעִירֵי עִזִּים״**, דייקא שניים, שמצד אחד יהיה לו ׳עזות דקדושה׳, ומצד שני יזהר לגמרי מעזות של הסטרא אחרא!

מה זו ׳עזות פנים׳?! מה זה ׳עז פנים׳?! אדם צריך שתהא לו בושה! מה זה לדבר עם עזות?! אדם צריך לשבת בפינתו ו׳הלוואי שלא יתגלה מי אני, ומה עשיתי, ומאיפה אני מגיע׳... ומה זה שאדם מעיז פניו?! אבל ככה האדם מגלה את עצמו... אדם שהוא ׳עז פנים׳ – כבר יודעים מי הוא...

משא״כ אדם שזוכה לקנות לעצמו את מדת הבושה – הוא זוכה לעצמו... וּלְמָה הוא זוכה? הפסוק הראשון הוא **״וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ״**, ואח״כ כתיב: **״וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ ׳וּבְעַד כָּל קְהַל יִשְׂרָאֵל׳״** – שהנה אדם זוכה להתקרב לצדיק, זוכה לקבל לימודים

קדושים, מדוע שתשמור זאת רק לעצמך? **תזכה את השני!** שזה ענין של הפצת אור רבינו – **תביא ספרים ותזכה את הרבים, שגם הם ילמדו! אתה יודע מלימוד הבי״ת? אתה יודע מלימוד ׳ש״ס קטן׳? תזכה את השני! אל תפחד – תזכה אותו!**

ותזכור שזה מגיע עם מידת הצמצום, אתה לא אומר לו ״שב ותגמור את כל הש״ס בחודש או בשנה״, לאדם שרק מתחיל – זה קשה, אבל תבוא אליו עם ׳צמצום׳ – תביא לו את החוברת הנפלאה הזאת ותגיד לו **״כל יום דף אחד, כמה זמן זה כבר יקח לך?״...**

מה גרמת? שֶׁזָּכִיתָ לא רק את עצמך, אלא את כל החברים שלך! וכדברי רש״י על הפסוק **״וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ״** שזה סובב והולך על אחיו הכהנים. הפסוק הראשון **״וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ״** זה סובב והולך על אשתו ובני משפחתו, והפסוק השני **״וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ״** אומר רש״י: **׳עַל אֶחָיו הַכֹּהֲנִים, שֶׁכֻּלָּם קְרוּיִים בֵּיתוֹ׳**; הנה אתה רוצה להכנים אורחים לבית שלך – **תכנים אורחים אל הבי״ת שלך!** אדם אומר: ״אבל איך? הרי אני גר פה, והם גרים שם, ואיך אכניסם לביתי?״... **תביא להם את הקונטרס של הבי״ת, והנה הכנסת אותו אל תוך הבי״ת...** אתה כבר הלכת, והנה הוא כבר בתוך הבי״ת... ובזה קיימת: **״וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ״!**

זה המקום השני שכתוב **״וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ״**, ובמקום השלישי כתיב **״וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וּבְעַד כָּל קְהַל יִשְׂרָאֵל״** – שזה סובב והולך על כל אחד ואחד מישראל; **אנחנו אחראים על כל עם ישראל! יש לנו עבודה קדושה – שזו העבודה של משיח צדקנו – לקרב את כל נשמות ישראל חזרה בתשובה!** עבודה לא קלה... ואיך אנחנו מתחילים? מתחילים לאט לאט: **מפיצים אור רבינו בין כל שכבות העם, ומנסים לדבר, לא להתבייש! זו זכות הרבים!** בזה גורמים שזו תהא הכפרה של יום הכיפורים – **״וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וּבְעַד כָּל קְהַל יִשְׂרָאֵל״.**

וזהו הלימוד הנפלא היוצא לנו: **אדם צריך לדעת שיש לו כוחות, ולא צריכים להרוס את הגבול!** אתה שומע על ענין של הפצה, וחושב ״עכשיו צריך ללכת בכל מקום״ וכו׳, **הכל עם ׳צמצום׳! לך תדבר עם מישהו, לך להפיץ ספרי רבינו, תדפיס ספר מספרי רבינו, תזכה את אחרים, והכל עם ׳צמצום קדוש׳!**

בבית – ג״כ צריכים את מידת הצמצום; אדם זכה לחזור בתשובה, והנה הוא באמת רוצה לעשות רצון הקב״ה, והוא כבר רוצה תכף ומיד שכל הבית יהיה כמו שצריך, **אבל זה לא הולך ככה... צריכים שכל לדעת מה לעשות וכמה לעשות! ״לא... אני צריך שהכל יהיה בדיוק כפי שאני רוצה, במאה אחוז!״... זה לא הולך ככה, ריבוי השמן יגרום כיבוי הנר! אתה צריך ללכת עם ׳צמצום קדוש׳!** אתה ב״ה אוחז כבר בהרבה דברים, אבל הם עדיין לא שם... ובפרט ילד, וכי אפשר כבר להכנים בו את הכל?... מדברים אִתּוֹ כפי שכלו, כפי המוח הקטן שלו! אותו דבר עם האשה – צריכים לדעת איך ומה וכו׳.

ובפרט אצל בעל תשובה – שהנה הוא זרק את הכל, והוא כבר רוצה להשיג את הכל... הוא זרק את הג׳ינס שהיה לבוש בו, הוא היה הולך עם מכנסיים קצרות, שערות ארוכות, והנה הוא חזר בתשובה, ועזב את הכל... קיצץ את השער, נשארו לו שתי פאות ארוכות, לבוש עם ׳סוּפֶּר׳...

[לא בכל פעם זה מחזיק המון זמן... מוהרא״ש היה רגיל להגיד על זה: ׳**הוא שכח רק להחליף את המנדלים**׳... וסוד גדול יש בזה, כי הגמרא אומרת (שבת קכט.): ״**לְעוֹלָם יְמַכֵּר אָדָם קוֹרוֹת בֵּיתוֹ וְיַקַּח מִנְעָלִים לְרַגְלָיו**״; צריכים נעליים חזקות...].

והנה אדם עושה את כל זה, והוא כבר רוצה שאשתו תהא ג״כ כמוהו, אבל זה לא הולך ככה... **אם לא תלך עם ׳צמצום׳ – לא תגיע לשום מקום! וצריכים להיזהר שלא יהיה איזה פירוד, חס ושלום! אלא הכל עם שכל! לזכור היטב: ״בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ״ – עם ׳צמצום קדוש׳!** ולדעת היטב: **יש אפשרות לקרב את כל העולם כולו אל הקב״ה!** ׳אבל האדם הזה הוא כ״כ רחוק׳... **הוא אמנם רחוק, אבל הוא יהודי, וליהודי, בתוך־תוכו, יש לו נשמה! פתאום הוא אומר ״ישתבח שמו״... אפילו שהוא הכי רחוק – יש לו נשמה!**

שזו בעצם מחילת וסליחת יוה״כ, שמכפר לכל עם ישראל – ״כִּי בַיּוֹם הַזֶּה״, הקב״ה מכפר! כשבא יום כיפורים, אם אדם מאמין ביום כיפורים – הוא מקבל כפרה!

ואת כל זה אנו קורין עכשיו, אחר חג הפסח, ובזה אנחנו חוזרים לתחילת דברינו:

דיברנו שהשבת הזאת נקראת ׳**שבת מפתחות**׳, ואצל העולם מקובל שזה

מפתח של פרנסה, כי עכשיו, אחר יציאת מצרים, יצאו למדבר, והתחיל הַמָּן לרדת לעם ישראל, היתה פרנסה בשפע... וזה מגיע אחר שזכינו לאכול את המצות – שזה מאכל של אמונה ומאכל של רפואה, **ואנחנו צריכים להאמין: אכלנו ב״ה שבעה ימים מצות – קיבלנו אמונה קדושה וטהורה!** לקחנו את ה׳מרשם׳ של התורה הקדושה: **״שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת״**, וקיימנו את זה!

אדם הולך לרופא ומקבל ׳מרשם׳, עפ״י רוב זה לארבעה ימים או שבעה ימים, ולפעמים אפילו לשבועיים, אבל לא יותר מזה, כי יותר מדי ג״כ לא טוב, שזה ענין של ה׳צמצום׳ האמור, כי אדם עלול לחשוב: ׳קיבלתי רפואה על־ידי־זה? אז אקח עוד, וכך אהיה הכי בריא!׳... **אבל זה לא ככה, אם תיקח משהו שלא שייך לך – אדרבה, זה הורס מאשר מועיל!**

אז ב״ה זכינו לקחת את ה׳מרשם׳ של הקב״ה – הרופא הנאמן – במשך שבעה ימים, וקיבלנו אמונה ב״ה, וכן רפואה – רפואת הנפש ורפואת הגוף, ואח״כ חזרנו אל החמץ, אבל החמץ עכשיו זה כבר ׳חמץ קדוש׳...

בביהמ״ק, במשך כל ימות השנה, היו מנחות [יחד עם קרבן התמיד, וכן כל אדם שהביא קרבן הוא היה צריך להביא מנחה – יין לנסכים (לנסך על המזבח), ומחנה להקריב קומץ על המזבח. בכל קרבן זה היה חייב], אבל זה היה רק מצה, אסור שיהיה חמץ, וכמ״ש (ויקרא ב, יא): **״כָּל הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַה׳ לֹא תֵעָשֶׂה חָמֵץ כִּי כָל שְׂאֹר וְכָל דְּבַשׁ לֹא תַקְטִירוּ מִמֶּנּוּ אִשֶּׁה לַה׳״**; כל המנחות שהיו קריבות בכל השנה – היו צריכות שימור, כמו מצות. ׳לחם הפנים׳ שהיה על השולחן בביהמ״ק בכל השבוע – זה לא היה חמץ, זה היה ׳שמורה׳... אפו את זה בזריזות, וזה מצה – ״כשר לפסח״...

ברם, היה יום אחד שבו אכן הקריבו חמץ – בחג השבועות, שאז מביאים את שתי הלחם, וזה מוכרח להיות חמץ.

מה הלימוד בזה? **אחר שקיבלנו את חג הפסח, וסופרים את הספירה בכל יום – בליל פסח הקב״ה הרים אותנו למעלה מכל הקליפות, וזכינו לצאת ממצרים, ועכשיו בימי הספירה אנחנו אט אט זוכים לקבל את הקדושה – התחלנו עם ספירת ה׳חסד׳, ואתמול התחלנו מידת ה׳גבורה׳ [היום זה ״גבורה שבגבורה״ – להתגבר עם כל**

הכוחות!], עד שמגיעים אל יום הארבעים ותשעה – ״מלכות שבמלכות״, כל יום אנחנו מתקדמים עוד, ומה השיא והפסגה? חמץ! מגיע חג השבועות, ואנחנו מכניסים שתי חלות חמץ אל תוך ביהמ״ק, להראות שעכשיו החמץ התקדש! ועתה מן ה׳חמץ׳ יתקיים ״אֶת ׳צֶמַח׳ דָּוִד עַבְדֶּךָּ מְהֵרָה תַצְמִיחַ״ – ׳צֶמַח׳ אותיות ׳חָמֵץ׳, שעכשיו אנחנו יודעים איך גם עם החמץ לעבוד את הקב״ה, ולכן בכל השנה אנחנו ׳כן׳ אוכלים חמץ!

אחר חג הפסח, יש כאלה שלא אוכלים חמץ, והסיבה לכך: ״כי לא יכולים לפעול בעצמנו לאכול חמץ״... והיינו רואים את זה אצלנו, שלפעמים היו מגיעים אנשים מסוימים – אפילו חשובים – אחר חג הפסח, ולא אכלו חמץ, ואמר פעם אחד למוהרא״ש: ״אני לא יכול לפעול בעצמי לאכול חמץ״... כ״כ התלהב מאכילת מצה בפסח, שהוא לא יכול לרדת... אבל זוהי פרשת **׳אחרי מות׳**, ללמד לאדם איך צריכים לרדת!

[היו צדיקים שאדרבה, דקדקו מאד לאכול חמץ מיד במוצאי פסח. והיו שעשו הבדלה של מוצאי פסח על בירה (לא תמיד קל למצוא בירה מגוי) – שזה חמץ גמור, אבל גם אם לא – אז תיכף ומיד כשיש זמן לאפות פת וכו׳, אוכלים חמץ].

ומוהרא״ש דיבר מהעניין הזה באותו זמן [ויש מזה שיחה ב׳שיחות מוהרא״ש׳], ואמר בתוך השיחה: ״**ביום כיפורים צַמְתָּ, והרגשת עליה גדולה** [שזה ממש ׳ענינא דיומא׳ שאנחנו מדברים – קדושת יוה״כ], **ויו״כ זה אחד, ומדוע אתה אוכל בצאת היום הקדוש? תצום עוד כמה ימים״...**

וזה הלימוד של התורה הקדושה; כל התורה נקראת **׳שיעורים׳**, וכמובא בגמרא, שיש לכל דבר את ה׳שיעור׳ שלו, כגון: אכילת מצה, אם זה דבר כ״כ גדול – אז נאכל ׳בלי סוף׳?... לא! אוכלים כזית, ״כדרך אכילה״, וכן באכילת שאר המצוות – קרבן וכו׳, כל זה הוא ענין של **׳צמצום׳**, וכן בכל המצוות, שיש ענין של **׳צמצום׳** – ״שיעורין דאורייתא״, ולמדים זאת מפסוקים, **כל זה כדי להראות לנו שיש אפשרות לאדם להיות דבוק בהקב״ה עם כל החיים שלו – עם הבית שלו, עם אשתו ועם הילדים אפשר להיות דבוק בהקב״ה, ולא רק ׳אפשר׳ להיות דבוק בהקב״ה, אלא דייקא ׳ככה׳ האדם הוא דבוק בהקב״ה!**

אם הוא חושב שבלי זה הוא דבוק בהקב"ה – יש חשש של **"בְּקָרְבָתָם לִפְנֵי ה' וַיָּמֵתוּ"**... אם יש חיסרון צמצום – זה לא יחזיק... נשרפת לגמרי... **אבל הקב"ה רוצה שאדם יהיה כאן בזה העולם – עד שמגיע הזמן שלו!**

זה הלימוד של 'הצמצום הקדוש', וזוהי פרשת השבוע – **פרשת אחרי**, ובזה אנחנו יכולים לכנות אותו בכינוי של 'שליסל' – 'מפתח', שזה המפתח שאנחנו מקבלים – **המפתח של החיים!** שאדם יודע שיש מפתח – יש דרך להיכנס! אמנם הדלת סגורה, אבל עם מפתח אתה תיכנס... ומה תיקח? מה שאתה מתוך החדר שאתה צריך, וכשאתה גומר – תצא ותנעל עוד הפעם... כל פעם יש לך את המפתח, שזה ה'מפתח של החיים', וזה מה שרבינו נותן לנו!

ובתחילת מסכת תענית אומרת הגמרא שיש שלושה מפתחות: מפתח של תחיית המתים, מפתח של גשם (אומרת הגמ': 'גשמים היינו פרנסה'), מפתח של חיה – של ילדים; אלו הם המפתחות הללו, וזוהי פרשת השבוע: **תחיית המתים** – זה מה שאנחנו מדברים, שלא יהיה ח"ו **"בְּקָרְבָתָם לִפְנֵי ה' וַיָּמֵתוּ"**; אם אדם אין לו את המפתח של תחיית המתים – הוא ח"ו מת! לפעמים הוא מת מרוב חושך, ולפעמים מריבוי אור, הוא מתלהב מאד מאד – אבל יותר מדי... על זה צריכים את המפתח של תחיית המתים, שאנו מזכירים בכל יום בתפילה: **"מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה"** – בכל יום 'תחיית המתים'! איך? עם הבי"ת – עם דף גמרא, עם 'ש"ס קטן', לבוא לביהכנ"ס להתפלל, להתבודד כמה דקות, **זה "תחיית המתים"!**

וממילא יהיה לך שפע של פרנסה, שזה **"פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ"** – הקב"ה ישפיע עליך שפע של פרנסה, אדם שהוא שומר על עצמו מכעס ומעזות פנים – יהיה לו פרנסה בשפע!

והמפתח השלישי – מפתח של חיה (ילדים), זה ענין של שידוכים – לזכות להתחתן, ושיהיו ילדים בעזרת ה', זה אותו מפתח! **מפתח אחד גדול ויפה!**

יש מפתח 'מאסטר', שהוא פותח את כל הדלתות... בבניין כמו ב'בנייני התאומים' – יש אלפים ורבבות דלתות – ומי שאחראי על הבניין הזה, הוא צריך משאית שלימה רק כדי לשאת את כל המפתחות של דלתות הבניין, לא יספיק לו לתלות 'מחזיק מפתחות' על החגורה... ולכן יש לו 'מפתח

מאסטר', שזה מפתח אחד הפותח את הכל!

זה מה שאנחנו מקבלים בשבת זו – מפתח של תחיית המתים, של חיה, של פרנסה, ובעצם זה המפתח של הפה, שאדם תמיד מבקש: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תַּעֲזֹר לִי שֶׁאֶזְכֶּה לְ'צַמְצוּם קָדוּשׁ' – שֶׁאֶתְלַהֵב מִצַּד אֶחָד, וְאֵדַע אֵיךְ לְצַמְצֵם אֶת עַצְמִי מִצַּד שֵׁנִי"... ואז אדם זוכה לכל הישועות!

הקב"ה יעזור לנו, שנזכה באמת שיתקיים (מלאכי ג, י) **"אֶפְתַּח לָכֶם אֵת אֲרֻבּוֹת הַשָּׁמַיִם וַהֲרִיקֹתִי לָכֶם בְּרָכָה עַד בְּלִי דָי"**, **"יִפְתַּח ה' לְךָ אֶת אוֹצָרוֹ הַטּוֹב אֶת הַשָּׁמַיִם"** (דברים כח, ג), יהיה שפע קודש לכל עם ישראל ברוחניות ובגשמיות, ונזכה בקרוב לראות בגאולה השלימה!

זכות הדפסת והפצת הגיליון

לעילוי נשמת האישה הכשרה הצדקת חינקא חיה באבא בת רבי אברהם דוב ע״ה, ולע״נ הרה״ח ר׳ בנימין ביניש בן ר׳ יחזקאל שרגא נ״י ולעילוי נשמת מיכל רונית ע״ה בת שרה ויצחק.

להצלחת בנימין בן אהרן נ״י וכל משפחתו ולהצלחת כל התורמים והעוסקים במלאכת הקודש שיחיו.

ולרפואתם המהירה של
נתן יחזקאל שרגא בן חינקא חיה באבא נ״י
הילד ישי בן סילקא יעל נ״י
ולרפואת צוריאל בן סגולה סיגלית נ״י
נעמי מרים בת חוה תחי׳
סילקא יעל בת אביבה תחי׳
משה בן אירן נ״י

ולע״נ ר׳ שלמה חנוך חרש ז״ל בן ר׳ ישראל משה, האשה ליאת שרה בת מרדכי ע״ה, ר׳ יעקב דוד בן אברהם ז״ל, מרת איטה בת הירש, האישה הכשרה מרת חנה בילא בת ברוך ע״ה. ולעילוי נשמת הדסה שולמית בת יצחק מנחם שיבלט״א. לע״נ אליעזר שלמה ז״ל בן בנימין שיבלחט״א. לע״נ אהרן בן שלמה ז״ל, לע״נ הילד יהונתן ז״ל בן אושרה דינה תחי׳ ולע״נ סיוון בת אליהו ע״ה

ניתן לקבל מידי שבוע במייל את הגליון
״אשי ישראל״ בכתובת
3070817gm@gmail.com
להצטרפות לרשימה התפוצה

לתרומת עבור העלון לרפואה הצלחה וכדו׳ ניתן לפנות לטלפון: 052-7691732

breslevsheli.co.il

הודפס ׳בדפוס מוהרא״ש׳